

**Nowe stanowisko *Carex parviflora* (Cyperaceae)
w Tatrzańskim Parku Narodowym (Karpaty Zachodnie)**

Carex parviflora Host [= *Carex nigra* Bell.] (turzyca czarna) jest gatunkiem alpejskim, którego zasięg ogólny obejmuje góry Europy Środkowej i Południowej (CHATER 1980). Występuje bardzo rzadko w Karpatach (Tatry Zachodnie, Bučegi Mts, Făgărasului Mts i Paringului Mts), w Pirinie, Apeninach, częściej w Alpach (HOLUB & GRULICH 1999; ASSYOV & PETROVA 2006).

W Polsce należy do grupy najrzadszych gatunków. Dotychczas znana była jedynie z czterech stanowisk w Tatrach Zachodnich: Ciemniak (PAWŁOWSKI 1930), Krzesanica (PAWŁOWSKI 1925), Dolina Litworowa (DELMAT 1999) oraz poniżej Małoląckiej Przełęczy

(MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988). Wszystkie stanowiska położone są w piętrze alpejskim w zakresie wysokości od 1800 m do 2128 m n.p.m. Ten związany z podłożem wapiennym gatunek rośnie na wilgotnych skałach i w wyleżyskach należących do zbiorowisk ze związku *Arabidion coeruleae*. Jego populacje są bardzo nieliczne i składają się z kilku lub kilkunastu osobników (DELIMAT 1999). Ze względu na bardzo ograniczony zasięg występowania na obszarze Polski oraz niezbyt liczne populacje, gatunek ten posiada kategorię gatunku krytycznie zagrożonego (PIĘKOŚ-MIRKOWA 2001).

Ryc. 1. Stanowiska *Carex parviflora* Host w Tatrzańskim Parku Narodowym. 1 – stanowisko za PAWŁOWSKI 1925; 2 – stanowisko za PAWŁOWSKI 1930; 3 – stanowisko za MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988; 4 – stanowisko za DELIMAT 1999; 5 – nowe stanowisko

Fig. 1. The localities of *Carex parviflora* Host in the Tatra National Park. 1 – the locality after PAWŁOWSKI 1925; 2 – the locality after PAWŁOWSKI 1930; 3 – the locality after MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988; 4 – the locality after DELIMAT 1999; 5 – new locality

Podczas badań nad zbiorowiskami ziołoroślowymi prowadzonymi na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego, w lipcu 2007 r. znaleziono nowe stanowisko *Carex parviflora*. Znajduje się ono w Dolinie Świńskiej na wysokości 1628 m (N 49°14'07", E 019°57'75") (Ryc. 1).

Populacja składała się zaledwie z trzech malutkich kępek. W najbliższym otoczeniu rosły *Festuca picta*, *Luzula alpino-pilosa*, *Veronica alpina*, *V. aphylla*, *Viola biflora*. W nie-dużej odległości rosły m.in. osobniki *Aconitum firmum* subsp. *firmum*, *Mutellina purpurea*,

Stellaria nemorum. Warto zaznaczyć, iż znaleziono tu także rzadki gatunek mchu *Bryum weigelii* (STEBEL i in. 2008).

Podziękowania. Stanowisko zostało znalezione dzięki badaniom w ramach projektu naukowego finansowanego przez MNiSW grant nr 2P04G 09528.

Summary. A new locality of *Carex parviflora* (Cyperaceae) in the Tatra National Park (Western Carpathians). *Carex parviflora* Host [= *Carex nigra* Bell.] is the extremely rare taxon in Poland. It occurs only in the area of the Tatra National Park and it has four published localities in this area (PAWŁOWSKI 1925, 1930; MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988; DELIMAT 1999). The species has been classified as critically endangered in Poland (PIĘKOŚ-MIRKOWA 2001). In year 2007 new site of *Carex parviflora* was discovered in the west part of the Tatra National Park, in the Dolina Świńska Valley (Fig. 1). It grows here at 1628 m a.s.l. in the surrounding of spring. The small population consists of three individuals and was accompanied with e.g. *Festuca picta*, *Luzula alpino-pilosa*, *Veronica alpina*, *V. aphylla* and *Aconitum firmum* subsp. *firmum*.

LITERATURA

- ASSYOV B. & PETROVA A. (red.) 2006. Conspectus of the Bulgarian vascular flora. Distribution maps and floristic elements. s. 453. Bulgarian Biodiversity Foundation, Sofia.
- CHATER A.O. 1980. *Carex* L. – W: T. G. TUTIN, V. H. HEYWOOD, N. A. BURGESS, D. M. MOORE, D. H. VALENTINE, S. M. WALTERS & D. A. WEBB (red.), *Flora Europaea* 5. *Alismataceae* to *Orchidaceae* (*Monocotyledones*), s. 290–323. Cambridge Univ. Press, Cambridge.
- DELIMAT A. 1999. Nowe stanowiska czterech rzadkich gatunków roślin w Tatrzańskim Parku Narodowym. – *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 55(4): 74–77.
- HOLUB J. & GRULICH V. 1999. *Carex parviflora* Host. – W: J. ČEŘOVSKÝ, V. FERÁKOVÁ, J. HOLUB, S. MAGLOCKÝ & F. PROCHÁZKA (red.), *Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČR a SR* 5. Vyšší rostliny, s. 80. Příroda a.s., Bratislava.
- MIREK Z. & PIĘKOŚ-MIRKOWA H. 1984. Nowe stanowiska rzadkich roślin naczyniowych w Tatrzańskim Parku Narodowym. – *Parki Nar. i Rez. Przyr.* 5(2): 9–12.
- PAWŁOWSKI B. 1925. Zapiski florystyczne z Tatr. Cz. II. – *Acta Soc. Bot. Pol.* 3(1): 76–79.
- PAWŁOWSKI B. 1930. Zapiski florystyczne z Tatr. Cz. III. – *Acta Soc. Bot. Pol.* 7(2): 127–138.
- PIĘKOŚ-MIRKOWA H. 2001. *Carex parviflora* Host – turzyca czarna. – W: R. KAŻMIERCZAKOWA & K. ZARZYCKI (red.), *Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe*, s. 522–523. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- STEBEL A., ŚMIEJA A., STACHURSKA-SWAKOŃ A. & ŻARNOWIEC J. 2008. *Bryum weigelii* (Bryophyta, Bryaceae) in the Polish part of the Carpathians. – W: *Environmental changes and biological assessment IV. Book of Abstracts*, Ostrava, s. 31.

ALINA STACHURSKA-SWAKOŃ, *Zakład Taksonomii Roślin i Fitogeografii, Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków; e-mail: alina.stachurska-swakon@uj.edu.pl*

Przyjęto do druku: 16.09.2008 r.